

Художня кераміка Зеновія Флінти 1960–1980-х: етапи розвитку творчої манери та вплив живопису митця на його кераміку

Zenoviy Flinta's artistic ceramics of 1960–80s: Stages of development of the author's creative manner and influence of artist's painting on his artistic ceramics and Ukrainization

ІВАННА МАТКОВСЬКА

Аспірантка,

Львівська національна академія мистецтв

ivanna_novakivska@ukr.net

IVANNA MATKOVSKA

Postgraduate student,

Lviv National Academy of Arts

orcid.org/0000-0001-7941-051X

Анотація. Проаналізовано творчість Зеновія Флінти — визначного художника, педагога та кераміка-нонконформіста, який втілює у своїх керамічних творах 1960–80-х власні живописні неформальні пошуки та філософські образи-алегорії в авторській манері. Вперше виконано систематизацію напрямків і етапів формування авторської манери З. Флінти в галузі художньої кераміки, а також проведено мистецтвознавчий аналіз впливу живопису митця на його кераміку.

Ключові слова: Зеновій Флінта, образотворче мистецтво, художня кераміка, декоративні тарелі, пласти, кахлі, Львів, 1960–80-ті рр., алегоричні твори, власна авторська манера.

Постановка проблеми. Зеновій Флінта — це визначний художник, педагог та керамік-нонконформіст, який втілює у своїй керамічній творчості 1960–1980-х років неформальні пошуки та філософські образи свого Всесвіту у авторській живописній манері, попередньо реалізовані ним у власному живописі, що дає змогу говорити про втілений З. Флінтою живопис у кераміці, а також про синтетичність творчості митця, який своє мислення як кераміка і манеру формування композиції площинами використовував у живописі.

Художня кераміка стала окремим напрямком у творчості З. Флінти, адже він сформувався як митець в 1959–1965 рр. в час навчання на відділенні художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного і декоративного мистецтва та педагогічної роботи викладачем основ композиції на рідній кафедрі художньої кераміки ЛДІПДМ в 1965–1976 рр.

Актуальність теми. Досі не проводилось узагальненого мистецтвознавчого дослідження та систематизації керамічних творів З. Флінти

1960–80-х рр. — декоративних керамічних тарелів, кахлів та пластів, як і аналізу впливу живопису митця на його художню кераміку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

До вивчення окремих напрямків творчості З. Флінти у галузі художньої кераміки та його виставкової діяльності звертались такі дослідники, як Ю. Лащук, Г. Кум, В. Щербак, В. Максименко, А. Романова, Т. Придатко, А. Мельник, Г. Островський, О. Голубець та ін. Мистецтвознавець Ю. Лащук у 1960–70-х рр. побіжно характеризує художню кераміку З. Флінти і його участь у виставках з декоративно-ужиткового мистецтва у декількох публікаціях: статтях «Сучасне і народне» в журналі «Искусство» (1966) [1], «Український розділ виставки “Кераміка СРСР-2”» в журналі «Образотворче мистецтво» (1976) [2], а також у розділі про художню кераміку у виданні «Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва» (1969) [3] і вступній статті до альбому «Львівська кераміка» (1970) [4]. Ю. Лащук зазначає: «Творчий підхід до справи приніс успіх Зеновію Флінті — творцю декоративних

ваз та свічників» [3], водночас наголошуючи, що «...львівські митці дали низку декоративних пластів, що відзначаються красою силуету, ясністю художнього образу, високою культурою пластики та колориту. Твори З. Флінти отримали загальне визнання» [3]. Дослідник зазначає: «Про те, що творчість молодих кераміків не замикається у рамках традицій, говорять виконані в шамоті, теракоті декоративні пласти Романа Петрука, Зеновія Флінти, Петра Лінинського, які по-різному переказують мотиви історії та фольклору» [4].

І. В. Сакович у статті про кераміку в 6-му томі «Історії українського мистецтва» (1968) побіжно розглядає керамічну творчість Зеновія Флінти в контексті його роботи художником керамічного цеху Львівської скульптурно-керамічної фабрики Художнього фонду СРСР та викладачем Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва, підкреслюючи, що «...львівські керамісти звертаються до народних традицій та досвіду зарубіжних митців» [5]. Довідкові видання «Словник художників України» (1973) [6], «Українські радянські художники» (1972) [7] та «Справочник членів Союзу художників ССРСР» (1973) [8] містять коротку біографічну довідку про З. Флінту, наводять назви деяких його творів, виконаних у різних техніках, та згадують музеї, де вони зберігаються.

У всесоюзних виданнях творчо-виставкова робота З. Флінти побіжно висвітлювалась у контексті мистецьких здобутків Радянської України. Зокрема, дослідник Г. Кум в журналі «Декоративное искусство СССР» в публікації «У львовских керамистов» (1967) демонструє твори художньої кераміки З. Флінти серед праць грона львівських митців як старшого, так і молодшого покоління [9]. Т. Придатко аналізує творчість художника в статтях «Декоративне мистецтво на ювілейній виставці» в журналі «Образотворче мистецтво» (1975) [10] та «Декоративный почерк Зиновия Флинты» у журналі «Декоративное искусство СССР» (1978) [11].

Міжнародна виставкова діяльність З. Флінти

розглянута у статті І. Томчук «Львів'яни на московських виставках 1968 року» у збірнику матеріалів X наукової конференції ЛДПДМ (1969) [12]; публікаціях Л. Романової «Міжнародна вистава кераміки в Гданську» в журналі «Декоративное искусство СССР» (1974) [13] та «Міжнародний конкурс кераміки в м. Фаенце (Італія)» в книзі «Декоративно-прикладное искусство 1973–1974» (1975) [14]; у статті В. Максименко «Традиції та новаторство в сучасній львівській кераміці» у збірнику «Громадянське покликання митця» (1977), яка висвітлює участь З. Флінти у II Міжнародному симпозиумі художньої кераміки у Вільнюсі й у Всесоюзній виставці «Кераміка СРСР — 75» (1977) [15]. В. Максименко пише: «Зеновій Флінта, який очолив львівську делегацію на симпозиумі у Вільнюсі, виготовив для виставки декілька пластів і декоративних композицій. Йому притаманні наполегливий пошук у вирішенні нових декоративних форм, підпорядкованих суворій композиційній схемі, чітка логіка мислення, якої вимагають закони композиції, та почуття сучасного формотворення. Організуючи простір у своїх композиціях, Зеновій Флінта використовує ритм та кольорові плями» [15].

Серед кола авторів, які публікували у журналі «Образотворче мистецтво» статті з побіжним оглядом кераміки З. Флінти, варто виділити публікації О. Ріпка «Громадянська зрілість художника» (1974), Е. Сафонова «За велінням серця» (1974), А. Мороз «Нести людям радість» (1975) [16], Т. Придатко «Декоративне мистецтво на ювілейній виставці» (1975) [10], А. Мельника «Розвиваючи традиції» (1976) [17], В. Щербака «Тенденції розвитку декоративно-прикладного мистецтва» (1977) [18] та ін. Дослідник В. Щербак аналізує керамічні тарілки, кахлі, пласти З. Флінти ще у низці публікацій: «Художні особливості сучасної української майоліки» у виданні «Українське мистецтвознавство» (1969) [19], «Сучасна українська майоліка» (1974) [20].

Григорій Островський в статті «Ущільнення

часу» в журналі «Жовтень» (1980) [21] порівнює два напрямки творчості З. Флінти — кераміку і живопис, зазначаючи: «Сьогодні важко сказати, хто З. Флінта — керамік чи живописець. Його шлях у мистецтві — то дистанція від кераміка, який працював і в живописі, до живописця, який працює також у кераміці... Зеновій Флінта починав як керамік. Кераміка завжди в центрі його творчих інтересів як голови секції ужиткового мистецтва обласної організації Співки художників УРСР, ініціатора та учасника багатьох виставок» [21].

Багато інформації про творчість Зеновія Флінти можемо почерпнути у праці О. Голубця «Львівська кераміка» (1991) [22]. Дослідник виділяє постать митця як «...одну з найбільш самобутніх в кераміці 70-х років», підкреслюючи, що «...домінуючі позиції... займає робота над унікальними творами, які виражають певні авторські концепції» [22, с. 51–52]. Науковець акцентує увагу на провідній ролі кольору у кераміці З. Флінти: «Пошук шляхів ефективного та оригінального застосування декоративно-живописних засобів — домінуючий у творчості З. Флінти. Художник приділяє велику увагу питанням технології розпису» [22, с. 58]. І далі дослідник підкреслює: «Поступово розпис у творах З. Флінти набуває відверто живописного характеру» [22, с. 60–61]. Мистецтвознавець зазначає, що «...улюблені художником мотиви — пейзаж, багатство природних форм» і наводить декілька прикладів — декоративні пласти «Парусники» (1973) і «Кораблик» (1974); блюдо «Дерево і птахи» (1974), «Яблука» (1976), «Квіти» (1977), а також аналізує триптих «Чудовий сад» (1976). Дослідник демонструє домінанту кольору в кераміці З. Флінти на прикладі таких робіт, як декоративне блюдо «Риба» (1972), «Сторінки історії Львова» (1979) [22, с. 61]. На думку дослідника, «...висока майстерність художника виявилась особливо в серії декоративних пластів, присвячених давнім пам'ятникам архітектури, — «Народне зодчество» (1985), «Архітектурні пам'ятки

Львова» (1985–1986), яскраві декоративні образи, жива імпресіоністична манера справляють неповторне враження зустрічі з шедеврами архітектури минулого». Науковець узагальнює: «Твори художника близькі до живопису. У використанні керамічних барвників він досягає довершеності станкової картини і разом з тим не втрачає гострого відчуття специфіки матеріалу». [22, с. 62].

Мета статті — комплексне мистецтвознавче дослідження творів художньої кераміки З. Флінти 1960–80-х рр., систематизація напрямків, періодів і етапів формування авторської манери З. Флінти, а також аналіз впливу живопису З. Флінти на його керамічні твори.

Завдання, які ми ставимо перед собою в рамках цього дослідження, — ввести до наукового обігу керамічні твори З. Флінти 1960–80-х років: ранні роботи початку 1960-х, декоративні тарелі середини 1960-х, декоративні керамічні пласти середини 1960–80-х років, декоративні керамічні кахлі 1970-х, твори серії декоративних масок «Вертеп» 1974 року та твори серії декоративних пластів «Архітектура Львова» 1980-х років, а також визначити вплив живопису митця в кожному конкретному напрямку та кожному періоді керамічної творчості.

Виклад основного матеріалу. Факторами, які вплинули на творчість З. Флінти як кераміста, було те, що попередньо він вивчав декоративний розпис у Львівському державному училищі прикладного мистецтва ім. І. Труша, що розвинуло здібності З. Флінти, рисувальника і живописця (1951–1959 рр.), а також те, що в «підпільній школі» Карла Звіринського він мав змогу ознайомитися з авангардними течіями в мистецтві, що втілювалися в експериментах З. Флінти з формою, площинами і композицією в живописі й графіці в 1960-х та художній кераміці в 1960–80-х рр., що позначилося на формуванні його авторської творчої манери як в живописі, так і в кераміці.

Як зазначає О. Голубець, «...відсутність ідеологічного контролю у галузях декоративно-ужиткового

мистецтва та відкриття керамічного цеху на Львівській експериментальній кераміко-скульптурній фабриці стали базою для створення в 1960–80-х роках випускниками і викладачами ЛДПДМ З. Флінтою, Т. Левківим, Р. Петруком та ін. станкових творів у техніці кераміки — керамічних картин і пластів» [23, с. 52].

Ще одним фактором впливу на розвиток Флінти-кераміста було те, що у 1972 році на запрошення Еммануїла Миська — скульптора і довголітнього голови Львівської обласної організації спілки художників України (ЛООСХУ) — Зеновій очолює секцію декоративно-прикладного мистецтва ЛООСХУ [23]. Нові обов'язки відкривали й нові можливості до розвитку і спілкування: будучи Головою секції ДУМ та членом Всесоюзної та республіканської комісії з декоративно-прикладного мистецтва, З. Флінта активно займається організацією виставок і конкурсів з декоративно-ужиткового мистецтва у Львові та Києві, працює як учасник журі при відборі творів до виставок республіканського масштабу, завдяки чому він бачив, як розвивається кераміка у всьому Радянському Союзі.

Участь З. Флінти у міжнародних виставках, конкурсах і симпозіумах з художньої кераміки, які проводились у найбільш прогресивних центрах цього виду мистецтва в СРСР — Москві (1968, 1972), Вільнюсі (1971, 1975), а також в Європі — у Гданьську (ПНР, 1973), Фаєнці (Італія, 1973), де його роботу було відзначено спеціальною нагородою, Вальорісі (Франція, 1974) та ін. — дала митцю змогу познайомитись з напрямками і концепціями творчості митців з різних країн, а завдяки цьому — розширити кругозір і підходи до власної творчості.

Всі ці фактори у сукупності мали вплив на становлення і розвиток власної авторської манери Зеновія Флінти, який завдяки формальним пошукам, експериментам з композицією, простором, фактурою, кольором створив унікальні керамічні живописні твори у різних напрямках — від абстракцій і модернізму до власної

авторської манери. Більше того, художник міг демонструвати деякі з цих керамічних творів на виставках під загальними назвами, які приховували його «формальні пошуки».

1. Ранні студентські роботи З. Флінти початку 1960-х років виконані ним у рамках навчальних завдань на відділі кераміки ЛДПДМ. Це декоративні пласти «Думи мої» (1963 р., 26,5х22,5, кам'яна маса, солі, емалі) та «Гайдамаки» (1963 р., 21,5х24, кам'яна маса, емалі), декоративний свічник «Сірий» (1967 р., 32х31, шамот, поливи, солі), декоративна тарілка 1960-х років (1960-ті рр., кам'яна маса, емалі). Ці твори позначені загальним впливом домінуючих у кераміці СРСР тем для зображення і стилістики їх виконання, як, наприклад, декоративна тарілка із народним орнаментом, пласти-стелли, присвячені визвольній боротьбі народу, підсвічники.

2. Абстрактні керамічні композиції в декоративних тарілках 1960-х проявили індивідуальність З. Флінти, його власні формотворчі пошуки. Втілені живописні образи у кераміці бачимо вже у абстрактних керамічних композиціях 1960-х років. Це декоративні тарілки «Львів», «Голуби», «Дерево», «Фуга», «Музиканти 1» і «Музиканти 2» та декоративні пласти — «Дерево життя» із серії «Спогади про море» та «Новорічні свічі».

Наприклад, у декоративній тарілці «Львів» (1964 р., 35х35, шамот, емалі) автор використовує квадратну, злегка заокруглену форму, перетворюючи цей керамічний твір на картину. Зображаючи оперний театр у Львові — один з символів міста та його самобутньої культури — митець використовує стилізацію форми і приглушені відтінки бежевих, сірих, теракотових і оливкових кольорів в зображенні елементів міського пейзажу. Округла форма і темний фон декоративної тарілки «Голуби» (1965 р., д-22, шамот, надглазурний розпис) чудово підкреслюють і організують у композицію білі контурні зображення двох птахів, які переплітаються між собою, нагадують голуба Пабло Пікассо.

1. Декоративний пласт «Риба», 1966 р., 39x19, кам'яна маса, поливи

2. Декоративний пласт «Корова», 1966 р., 40x25, шамот, емалі

3. Декоративний пласт «Ялинка», 1967 р., 40x25, шамот, емалі

Схожі за стилістикою декоративна тарілка «Дерево» (1969 р., 41x41, кам'яна маса, солі, емалі) та декоративний пласт «Дерево життя» із серії «Спогади про море» (1969 р., 21,5x19,5, шамот, ручна ліпка, розпис емаллями, солями), а також композиція «Фуга» (1969 р., 41x41, шамот, ручна ліпка, розпис емаллями, солями) демонструють тогочасні формальні пошуки митця. Зокрема, у декоративній тарілці квадратної форми «Дерево» митець зображає абстрактну композицію, у якій організує елементи з допомогою чергування сіро-бежевих площин різної форми у вигляді вигнутих прямокутників, квадратів, овалів і кіл навколо прямої лінії-стовбура посередині композиції з поперечними полосками-гілками. У подібний спосіб З. Флінта організовує простір у декоративному пласті «Дерево життя» (1969 р., 21,5x19,5, шамот, ручна ліпка, розпис емаллями, солями) із серії «Спогади про море». У центрі абстрактної композиції бірюзового кольору — дерево життя, що зображується з овалів, еліпсів та кіл, які довільно компонуються у листя між паралельними рядами гілок і фігури двох пташок.

В декоративній тарілці «Фуга» (1969 р., 41x41, шамот, ручна ліпка, розпис емаллями, солями) та пласті «Новорічні свічі» (1970 р.,

43x43, кам'яна маса, емалі) митець використовує оптичний ефект паралельних смуг. У квадратній декоративній тарілці «Фуга» автор складає з бежевих смуг-жолобків різної довжини чітку геометричну композицію з гострими краями. Посередині композиції вміщений кремний овал — він теж заповнений паралельними смугами кремового кольору і означений коричневими крапками по краях стику з паралельними бежевими площинами. А у пласті «Новорічні свічі» довільно розкидані по площині вертикальні лінії переплітаються з горизонтальними елементами — гнутими лініями фантастичного рослинно-зооморфного орнаменту.

У декоративних тарілках «Музиканти 1» (1969 р., 41x41, кам'яна маса, емалі) та «Музиканти 2» (1969 р., 41x41, кам'яна маса, емалі) автор створює композицію, характерну для народних картин на тему весілля. Двоє музиків зображені у традиційному гуцульському вбранні — капелюхах-кресанях, кептарях, вишиваних сорочках, гатях та постолох, оздоблених традиційним геометризаним орнаментом. Вони стоять під вікном біля різьбленого столика. Один з них грає на скрипці, тримаючи люльку в роті, а другий грає на козі (гуцульський інструмент). Зверху тарелі зображені стилізовані птахи, які

4. «Декоративна кахля № 70-7», 1970 р., 24х21,5, кам'яна маса, емалі

5. Декоративна кахля «Птахи», 1970 р., 24х21, кам'яна маса, емалі

6. Декоративний пласт «Гуцульська ніч», 1972 р., 33х36, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі

заглядають на музикантів. Колористичне рішення побудоване на контрасті бежево-сірого тла та коричневого одягу фігур і контуру.

3. В унікальних абстрактних декоративних пластах сер. — кін. 1960-х З. Флінта активно експериментує не лише з абстрактними формами, втілюючи свої ремінісценції від вивчення європейського модернізму поч. ХХ ст. у «підпільній школі» Карла Звіринського, а й також з різноманітними матеріалами і техніками розпису керамічних творів. Таке поєднання у комплексі дає йому можливість створювати унікальні роботи, як наприклад «Риба», «Корова», «Ялинка», «Рибка», «Закувала зозуленька».

У декоративному пласті неправильної прямокутної форми «Риба» (1966 р., 39х19, кам'яна маса, поливи) (іл. 1) митець використовує звучні зіставлення бірюзового кольору риби та обрамлення пласта, салатого тла і яскраво-червоних плавників, хвоста і декору луски — ці кольори характерні для цілого напрямку у його живописі поч. 1960-х років під впливом творчості П. Сезанна. Пізніше З. Флінта повторить цей сюжет у керамічній роботі 1970-х «Рибка» (1973 р., д-26, кам'яна маса, емалі). Одна з найцікавіших робіт у спадщині неформальної керамічної творчості З. Флінти — це декоративний пласт «Корова» (1966 р., 40х 25, шамот, емалі) (іл. 2). Митець зображає геометризовану абстрактну композицію

з сегментів неправильних форм яскравого жовтого, блакитного, червоного і чорного кольору, які, переплітаючись, створюють унікальну композицію, яка нагадує абстрактний геометризований живопис З. Флінти 1960-х років. Декоративний пласт «Ялинка» (1967 р., 40х25, шамот, емалі) (іл. 3) — це абстрактне стилізоване зображення символу Карпат, втілене у зубчатих геометричних формах, вписаних у трикутник і виконане у характерних для гуцульських кахлів жовтому, зеленому і коричневому кольорах. У оригінальному декоративному пласті «Закувала зозуленька» (1966 р., 35х28, шамот, емалі) у абстрактних площинах неправильної форми оранжевого, блідо-коричневого, білого, зеленого і чорного кольорів бачимо зозулю і умовний стилізований пейзаж на нейтральному сірому тлі, що оздоблені кольоровими абстрактними орнаментальними вставками, З. Флінта переносить у техніку кераміки результати своїх неформальних експериментів у живописі 1960-х років, в яких відчувається вплив творчої манери К. Звіринського.

4. У серії декоративних кахлів 1970 року З. Флінта продовжує експерименти з втіленням у кераміці прийомів абстрактного живопису — геометризації, стилізації та узагальнення образу і форми, а також випробовує нові технології розпису.

7. Декоративний пласт «Осінь», 1973 р., 28х28, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі

8. Декоративний пласт «Місто вночі», 1970 р., 37х33, кам'яна маса, емалі

9. Декоративний пласт «Квіти і птахи», 1972 р., 37х33, кам'яна маса, емалі

4.1. Абстрактні живописні композиції

З. Флінти, втілені у керамічних декоративних кахлях, знаходимо у «Декоративній кахлі № 70–2» (1970 р., 24х21, кам'яна маса, емалі), «Декоративній кахлі № 57» (1970 р., 24х21,5, кам'яна маса, емалі), «Декоративній кахлі № 60» (1970 р., 24х21,5, кам'яна маса, емалі), «Декоративній кахлі № 70–6» (1970 р., 24х21, кам'яна маса, емалі), в «Декоративній кахлі № 62» (1970 р., 24х21, кам'яна маса, емалі). Зокрема, у «Декоративній кахлі № 70–2», що нагадує роботи Пауля Клее та твори оптичного мистецтва, бачимо композицію, яку автор створює за допомогою рапорту дрібних елементів — квадратиків, овалів та кіл у різних варіаціях на фоні світло-жовтого ромба, вписаного у коричневий квадрат. У «Декоративній кахлі № 57» автор творить композицію рапортом, komponуючи повторюваний стилізований антропоморфний орнамент сіро-бежевого кольору, який нагадує елементи з творів К. Звіринського. У «Декоративній кахлі № 60» абстрактна композиція з біло-зелених кругів на коричневому фоні складається в образ квітки в обрамленні гнучких зелених ліній.

4.2. Впливи творчої манери К. Звіринського та р. Сельського, характерні для живопису З. Флінти, простежуються у керамічних кахлях митця 1970 р. Ремінісценції своєї

живописних абстрактних творів «Папороть» (1966 р., пап., темп.) та «Лісові істоти» (1963 р., пап., олія), створених під впливом творчої манери вчителів, З. Флінта зображає в іншій кольоровій тональності в «Декоративній кахлі № 70–1» (1970 р., 24х21, кам'яна маса, емалі); «Декоративна кахля № 70–6» (1970 р., 24х21, кам'яна маса, емалі) повторює живописний твір «Перелаз» (1965 р., к., темп.). В цих керамічних творах З. Флінта використовує як фон оригінальний глибокий кобальтовий колір, на якому яскраво виділяються абстрактні площини елементів блідо-кремового кольору.

4.3. Алегорії з серії гротескних живописних робіт 1968 р. у керамічних кахлях 1970 р.

У керамічних кахлях 1970 р. З. Флінта повторює свої графічні кольорові твори 1968 р. з серії алегоричних робіт, у яких митець втілював свою філософію буття і які виконані оригінальній авторській техніці охристими кольорами на чорному фоні. Зокрема, графічний кольоровий твір «Пляж» (1968 р., пап., міш. техн) З. Флінта повторює у «Декоративній кахлі № 70–7» (1970 р., 24х21,5, кам'яна маса, емалі) (іл. 4), але у цій абстрактній керамічній роботі замість чорного автор використовує як фон бежевий колір, яким зображає елементи пейзажу — смуги неба і пляжу; зображення пляжних парасольок та іншого реманенту складаються з сегментів

коричневих, світло-бежевих і білих кольорів, деякі з них декоровані жовтим рисунком сітки. У яскравих парасолях над безформними тілами на фоні бежевого пляжу й неба можна побачити алегоричне зображення круговоротів життя. Іншу алегоричну графічну роботу з серії творів 1968 року «Там, де гори» (1968 р., пап., міш. техн.) митець повторює в «Декоративній кахлі № 62» (1970 р., 24x21, кам'яна маса, емалі), де втілює ідею Відродження і образ Всесвіту в овальній зеленій сосновій шишці, складеній з прямокутних блідо-бежевих сегментів, декорованих символічними зображеннями ялинок, трави і скель на коричневому тлі.

4.4. Живописні образи свого Всесвіту в авторській манері З. Флінта реалізовує й у декоративних кахлях 1970 р., використовуючи узагальнення образу і стилізацію форм. Наприклад, образ із живописного твору «Соняхи і птахи» (1969 р., пап., темп.) З. Флінта модифікує у керамічну «Декоративну кахлю № 61» (1970 р., 24x21, кам'яна маса, емалі). У керамічному творі митець створює надзвичайно потужний узагальнений образ України у вигляді букету квітів-соняхів з піднятими вгору листками, які нагадують руки, що обіймають лелеку, а в центрі композиції митець розміщує стилізоване зображення української традиційної трикупольної церкви, що у радянські часи, коли будь-яка згадка про церкву каралась, було досить сміливо. На відміну від свого живописного твору, у кераміці митець створює колористично стриману композицію у кремових кольорах, вписану у коричневий овал, а її елементи підсилює і виділяє чорним контуром.

4.5. У керамічних кахлях за народними мотивами — «Птахи» «Голуби», «Гуцул» — З. Флінта також використовує стилізацію і узагальнення образу. У керамічній кахлі «Птахи» (1970 р., 24x21, кам'яна маса, емалі) в центрі композиції — стилізоване дерево життя, за яке тримаються птахи, зображені у вигляді коричневих конусів з білими головами й оперенням та орнаментальним розписом, що контрастує

з коричневим тлом (іл. 5). Композиція кахлі «Голуби» (1970 р., 24x21, кам'яна маса, емалі) повторює тему декоративної тарілки «Голуби», яка була створена митцем в 1965 році і нагадує роботу П. Пікассо. У кахлі «Гуцул» (1970 р., 24x21, кам'яна маса, емалі) герой зображений у характерному народному строї — в капелюсі з пір'ям (кресаня), кептарі та вишиваній сорочці. Життєрадісний зелено-бірюзовий колір тла у творах «Голуби» і «Гуцул» набуває символічного значення.

4.6. Стилiзованi образи Львова у керамічних кахлях 1970 р. З. Флінта втілює кольоровими геометризваними площинами у творах «Декоративна кахля № 70–3», «Декоративна кахля № 70–4», «Декоративна кахля № 70–8». Узагальнений еkleктичний образ архітектурного обличчя Львова постає у «Декоративній кахлі № 70–3» (1970 р., 24x21, кам'яна маса, емалі), де церкви і будівлі в серці міста зображені у вигляді стилізованих геометризваних площин прямокутних, трикутних і овальних здеформованих форм темно- і світло-коричневого, бежевого і білого кольорів. Композиція розгортається на кількох планах: на верхньому — куполи і дзвіниці церков, а також оборонні вежі, що спускаються вниз до будинків і невеличких прибудов, заломлюючись і переходячи одна в одну, контрастуючи і створюючи насичений барвистий образ. У цій же манері митець зображає в композиції «Декоративна кахля № 70–4» (1970 р., 24x21, кам'яна маса, емалі) квартал кількаповерхових будиночків із бежевими і охристо-коричневими фасадами та контрастними площинами коричневих дахів у вигляді здеформованих прямокутників і трикутників на сіро-коричневому фоні. У «Декоративній кахлі № 70–8» (1970 р., 24x21, кам'яна маса, емалі) бачимо відкриту старовинну металеву браму із зображенням лицаря, яка відкриває через арку погляд на викладений бруківкою куточок старовинного міста, — можливо, це Італійський дворик у Львові. Композиція побудована на контрасті коричневого кольору

з теракотовим орнаментом брами, крізь яку ми бачимо наповнений світлом дворик, зображений у світло-кремових тонах.

5. Живопис З. Флінти в декоративних пластах 1970-х.

5.1. Тему рідного міста З. Флінта продовжує у декоративних пластах «Львів — місто Лева», «Архітектурний мотив» та «Народна архітектура». Втілюючи узагальнений образ рідного міста у пласті «Львів — місто Лева» (1971 р., 37х33, кам'яна маса, емалі), митець зображає його архітектурні символи — ратушу із прапором та левом, вежу Корнякта, церкви із дзвіницями, — активно використовуючи стилізований орнамент, який нагадує рустуку, кам'яну кладку та арки будівель, старі залізні брами тощо. Декоративні пласти «Архітектурний мотив» (1972 р., 33х36, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) та «Народна архітектура» (1973 р., 37х33, кам'яна маса, емалі) відображають елементи архітектури Львова. Зокрема, у «Народній архітектурі» З. Флінта зображає на темному тлі оздоблені стилізованим умовним орнаментом царські врата іконостасу у золотисто-бежевих тонах, від яких дві паралельні орнаментовані смуги ведуть глядача вгору. Пізніше декоративні пласти «Львів — місто Лева» (1971 р.), «Архітектурний мотив» (1972 р.) та «Народна архітектура» (1973 р.) дали початок керамічній серії пластів «Архітектура Львова» 1980-х.

5.2. Мотиви народних орнаментів і символів З. Флінта зображає у керамічному пласті «Гуцульська піч» (1972р., 33х36, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) (іл. 6), де на золотисто-жовтих здеформованих площинах умовної печі постають символи та істоти, які використовувались у народній творчості ще з праслов'янських часів — зображення дерева життя, сонця, риб, оленів, а також рослинних і зооморфних орнаментів, які символізують прадавню українську культуру.

5.3. Абстрактний живопис З. Флінти у керамічних пластах 1970-х втілений у пластах

«Осінь», «Вітраж», «Декоративному пласті № 59», «Декоративному пласті № 4». В абстрактному керамічному декоративному пласті «Осінь» (1973 р., 28х28, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) (іл. 7) З. Флінта створює композицію у формі овалу, в який вписує сегменти осінніх барв, кожен з яких має свій напрям і форму. У «Декоративному пласті № 4» (1973р., 28х28, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) використано мотиви гуцульської кераміки і художнього металу, які переростають в абстрактну композицію: на прямокутній основі на охристо-жовтому тлі із виступаючими завитками нашаровуються кольорові пласти, кожен з яких оздоблений косими лініями жовтого, білого, теракотового і коричневого кольорів, що утворюють орнаментальний мотив. «Декоративний пласт № 59» (1973 р., 28х28, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) — це клітинки таблиці з довільно розміщеними стилізованими геометричними фігурами на оливковому фоні, де кожен з елементів різному орнаментованій червоними, синіми і білими полосами, трикутниками, які, контактуючи, перетворюються на певні знаки, закодовані у картині, що має бірюзове обрамлення. У декоративному пласті «Вітраж» (1972 р., 27х27, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) центром композиції є блакитна розета на декорованому вертикальними полосами коричневого тлі, від якої відгалужуються тонші коричневі площини з білими горизонтальними полосами і розетками, створюючи оригінальну абстрактну цілість.

5.4. Живопис З. Флінти у авторській манері, втілений у керамічних творах 1970-х років, бачимо у декоративних пластах «Місто вночі», «Вернісаж», «Квіти і птахи» 1972 року та «Квіти і птахи» 1973 року, декоративній тарелі «Дерево і птахи», пластах «Соняшники», «Вікно», «Вітрильники» 1973 року та «Вітрильники» у іншій варіації 1982 року, «Морське дно», «Пляж», «Ліс», «Вогні міста», триптих декоративних пластів «Сіті» та ін.

10. Декоративний пласт
«Соняшники», 1973 р., 33х36,
кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі

11. Декоративний пласт «Вітрильники»,
1973 р., 28х28, кам'яна маса,
рельєфний розпис, емалі

У керамічному декоративному пласті «Місто вночі» (1970 р., 37х33, кам'яна маса, емалі) (іл. 8) бачимо втілення живописних пошуків З. Флінти 1970-х років, коли митець часто використовував містичну темно-синю палітру, стилізацію і формування композиції з допомогою сегментів, як у алегоричній картині «Ніч яка місячна» (1970 р., пап., міш. техн.). У творі «Місто вночі» синя ніч покриває місто, і лише місяць освічує блідим світлом сонні будівлі, які зображені у вигляді сегментів різних відтінків білого, кремowego, бежевого і сіро-голубого кольорів — у такий спосіб З. Флінта втілює своє мислення формами у живописі на керамічних пластах.

Пласт «Вернісаж» (1972р., 33х36, кам'яна маса, емалі) відображає парк розваг у вигляді фантастичного гротескного атракціону, складеного з різнокольорових елементів, як у калейдоскопі.

Керамічні варіації З. Флінти на тему власного графічного твору «Соняхи і птахи» (пап., темп., 1969 р.) — це декоративні пласти «Квіти і птахи» (1972 р., 37х33, кам'яна маса, емалі), «Квіти і птахи» (1973 р., 36х33, кам'яна маса, емалі), декоративна тарілка «Дерево і птахи» (1974 р., д-35, кам'яна маса, емалі). У декоративному пласті 1972 року «Квіти і птахи» (іл. 9) митець

перетворює образи квітів і птахів на абстрактний живопис, виділяючи на білому і зеленуватому тлі окремі сегменти, зображаючи їх у різних комірках асиметричної таблиці кожен раз у іншій стилізованій формі та орнаментальній модифікації в обрамленні кобальтовою рамки. У керамічній варіації 1973 року «Квіти і птахи» З. Флінта більше схиляється у сторону фігуративного живопису, де образи отримують хоча й стилізовані, однак більш натуралістичні обриси — на коричневому тлі ми бачимо фантастичні пишні квіти на довгих стеблинах, на яких сидять пташки. У керамічній декоративній тарілці «Дерево і птахи» (1974 р., д-35, кам'яна маса, емалі) митець знову мислить узагальненими образами, дивлячись ніби згори на композицію, у якій квіти — це декоративно-стилізовані гнуті форми, які відгалужуються від коричневого стовбура, а на коричневих листках сидять пташки. Поверх зображення нанесена фактура зернят — керамічних крапинок кремowego і фіолетового кольору.

Свій живописний твір «Соняшники» (1969 р., темп, воск. лак) Зеновій Флінта повторює у керамічному декоративному пласті «Соняшники» (1973 р., 33х36, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) (іл. 10), загострюючи сприйняття створюваного могутнього образу завдяки

12. Декоративний пласт «Вогні міста», 1974 р., 33х36, кам'яна маса, емалі

13. Декоративна керамічна маска «Жид», 1974 р., кам'яна маса, рельєфний розпис емалі

14. Декоративний пласт «Марія Сніжна» з серії «Архітектура Львова», 1987 р., 28,5х28,5, кам'яна маса, емалі

геометризації сегментів та насиченому колориту й контрасту гострих жовто-чорних листків і пелюсток навколо оранжєвих серцевин на темному тлі.

У декоративному керамічному пласті «Вікно» (1973 р., 36х33, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) митець поєднує відображення олійного і темперного живописних творів 1963 та 1965 років з ідентичною назвою: «Вікно» (1963, к., о.) та «Вікно» (1965, к., темп.). У керамічному пласті крізь коричневу рамку — обрамлення вікна — на підвіконнику бачимо котики, які святять на Вербну неділю, вазон із квітами, фіранку та стилізований геометричний орнамент з біло-чорних півкруглих сегментів на фоні умовного пейзажу. Колорит витриманий здебільшого у коричнево-охристих кольорах.

Перша версія декоративного пласту «Вітрильники» (1973 р., 28х28, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі) (іл. 11) — це репліка З. Флінти на власний живописний абстрактний твір. Абстрактна керамічна композиція у пласті створена з геометризованих сегментів вітрил — білих видовжених ромбів, трикутників та прямокутників, що спираються на основу — горизонтальну площину корабля. Море, яке зливається з небом, показане умовним жовто-чорним фактурним плетивом горизонтальних полос

у оливковій рамі. У іншій керамічній варіації цього живописного твору — пласті «Вітрильники» (1982 р., 28,5х28,5, шамот, ангоби, емалі) на фоні голубувато-зеленкуватого неба бачимо вертикальні білі полоси щогл кораблів, які перетинаються з білими трикутними приспущеними вітрилами та спираються на борти охристих човнів, творячи абстракцію.

Вплив творчої манери К. Звіринського бачимо в керамічному живописі З. Флінти у фантастичних істотах, елементах пейзажу та їх плетиві в пластах «Морське дно» (1973 р., 35х32, кам'яна маса, емалі), «Пляж» (1973 р., 36х33,5, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі), «Ліс» (1973 р., 43х42,5, кам'яна маса, рельєфний розпис, емалі).

Декоративний пласт «Вогні міста» (1974 р., 33х36, кам'яна маса, емалі) (іл. 12) — репліка однойменного живописного твору 1970 року. Це абстрактна керамічна композиція, у якій митець творить образ за допомогою використання оптичних ефектів різнокольорових площин на темному тлі.

Триптих декоративних пластів «Сіті» (1975 р., 33,5х36,5, кам'яна маса, емалі, солі) повторює графічні кольорові твори митця з серії «В рибальському колгоспі» (1974), у яких З. Флінта захоплюється естетикою і утилітарністю сітей, їх живописними складками, що утворюють

різноманітні кубістичні композиції, які втілені у полотнах «Рибальські сіті» (1974 р., пап., паст.), «Сіті» (1974 р., пап., паст.), «Сіті сохнуть» (1974 р., пап., паст.), «Морські сіті» (1974 р., пап., паст.). У керамічному триптиху митець повторює композицію цих живописних творів, але надає перевагу охристим і зеленкавим кольорам, створюючи тонке плетиво сітей, які спадають донизу довільними складками.

6. У декоративних керамічних масках 1974 р. з серії «Вертеп» Зеновій Флінта втілює складні образи з глибоким філософським змістом. Це гротескні алегоричні гримаси негативних персонажів, представлених в образах українського вертепу — різдвяного дійства, яке було можливістю показати своє відношення до проблем сучасності у театралізованій формі. Це декоративні маски «Чорт», «Смерть», «Жид», «Коза», а також портрети чоловіка («Декоративна маска 1») і жінки («Декоративна маска 2»). Такі характерні персонажі існували завжди, і особливо гостро це було відчутно в часи З. Флінти. Прообразом до серії декоративних масок «Вертеп» стала настінна декоративна маска 1968 року (1968 р., 35x26, фаянс, емаль) — стилізоване зображення у вигляді плоского бежево-коричневого овалу з прорізними очіцями, що обведені контуром, намальованими віями, ротом та випуклим носом; зверху маска закінчується виступом зі зморшками, а внизу — підвішеними кільцями.

У декоративній масці «Чорт» (1974 р., кам'яна маса, рельєфний розпис емалі) цей персонаж вертепу зображений у вигляді чорного опуклого квадрату неправильної форми із обведеними білим контуром гострими червоними очима, трикутним носом і ротом, на голові якого стирчать білі пасма-ріжки, які повторюються на бороді.

У декоративній масці «Смерть» (1974 р., кам'яна маса, рельєфний розпис емалі) митець створює образ у вигляді округлого оранжевого керамічного горщика зі знаком коси, ніби говорячи, що смерть дурна, і добрим персонажам

вертепу завжди вдається її перехитрити.

Маску «Жид» (1974 р., кам'яна маса, рельєфний розпис емалі) (іл. 13) З. Флінта змальовує у вигляді zdeформованого червоного овалу обличчя з довгим вигнутим жовтим носом і пустими дірками замість очей, з рудими пасмами-пейсами навколо облісілої голови та рудою бородою в центрі теракотової круглої тарілки.

В масці «Коза» (1974 р., кам'яна маса, рельєфний розпис емалі) образ втілений у вигляді народної дерев'яної забавки — білої голови кози на палці, яка зображена у профіль з висуненим язиком.

У «Декоративній масці 1» (1974 р., кам'яна маса, рельєфний розпис емалі) бачимо портрет чоловіка, а в «Декоративній масці 2» (1974 р., кам'яна маса, рельєфний розпис емалі) — характерний образ сварливої жінки.

7. Серія декоративних пластів «Архітектура Львова» 1980-х — це понад 30 керамічних зображень перлин Львова, серед яких «Народне зодчество», «Царські врата», «Каплиця Трьох Святителів» (всі — 1982 р.); «Каплиця Боїмів», «Вірменська церква», «Сакральний інтер'єр» (всі — 1985 р.); «Марія Сніжна», «Церква св. Андрія», «Музей О. Новаківського», «Площа Ринок», «Львівська вуличка», «Вулиця Руска», «Вид на Домінікани», «Вид на Катедру», «Вид на Валову» (всі — 1987 р.) та ін.

Висновки. В статті вперше проведено узагальнене мистецтвознавче дослідження керамічних творів З. Флінти 1960–1980-х — декоративних керамічних тарілок, кахлів та пластів, багато з яких вперше введено до наукового обігу. Завдяки виділенню спільних рис творів *вперше систематизовано напрямки і етапи становлення творчої манери З. Флінти у галузі художньої кераміки та вплив живопису на кераміку митця, а саме:*

1) ранні роботи поч. 1960-х — навчальні твори, декоративні тарілки з рослинними і геометричними зображеннями;

2) абстрактні керамічні композиції в декоративних тарілках 1960-х;

3) унікальні абстрактні декоративні керамічні пласти сер. 1960-х;

4) абстрактний живопис, образи-алегорії 1968 р., живописні образи в авторській манері, втілені у керамічних кахлях З. Флінти 1970 р.;

5) живопис З. Флінти в авторській манері в керамічних декоративних пластах і тарілках 1970-х;

6) керамічні декоративні маски з серії «Вертеп» 1974 р.;

7) серія декоративних пластів «Архітектура Львова» 1980-х.

Також ми вперше провели мистецтвознавчий аналіз керамічних творів З. Флінти у кожному з виділених нами напрямків, і, що важливо, ввели у науковий обіг раніше абсолютно не досліджені його абстрактні керамічні композиції 1960-х років — декоративні тарілки і пласти; провели мистецтвознавчий аналіз абстрактного живопису у керамічних кахлях З. Флінти

1970 року; мистецтвознавчий аналіз живопису З. Флінти у авторській манері, втілений у керамічних декоративних пластах і тарілках митця 1970-х років та оригінальних керамічних масках 1974 р. з серії «Вертеп» — скульптурах малих форм з глибоким філософським змістом, а також дослідили в комплексі всю серію керамічних декоративних пластів «Архітектура Львова» 1980-х років.

Аналізуючи художню кераміку З. Флінти і порівнюючи її з авторським живописом, ми прийшли **до висновку**, що **З. Флінта втілював у кераміці** свої кращі живописні твори, а також до **висновку про синтетичність його творчості**: на кераміку митця впливали неформальні пошуки у живопису 1960-х, алегоричні живописні і графічні твори кін. 1960–1980-х рр., а формування композиції площинами у кераміці в свою чергу наклало відбиток на живописні твори З. Флінти.

Література

1. Лашук Ю. Современное и народное // Искусство. 1966. № 2.
2. Лашук Ю. Український розділ виставки «Кераміка СРСР-2» // Образотворче мистецтво. 1976. № 2.
3. Лашук Ю. Кераміка. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва / Ред. кол.: Я. Запаско (відп. ред.). Львів: Видавництво Львівського університету, 1969. С. 128–129.
4. Лашук Ю. Львівська кераміка: альбом [вступна стаття Ю. Лашука. упорядник З. Царик]. Львів: Каменярь, 1970. С. 6.
5. Історія українського мистецтва: у 6 томах / Ред. кол.: М. П. Бажан (голов. ред.) та ін.; Академія наук УРСР, Головна редакція Української радянської енциклопедії, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М. Т. Рильського. Т. 6. Радянське мистецтво 1941–1967 років / ред.: Ю. Я. Турченко (відпов. ред.); Б. С. Бутник-Сіверський; М. С. Коломієць. 1968. С. 263.
6. Словник художників України / Ред. кол.: М. П. Бажан (відповід. ред.) та ін.; Академія наук УРСР, Головна редакція Української радянської енциклопедії. 1973. С. 239.
7. Українські радянські художники: Довідник. К.: Мистецтво, 1972. С. 483.
8. Справочник членов Союзу художников СССР. М.: Советский художник, 1973. С. 466.
9. Кум Г. У львовских керамистов // Декоративное искусство СССР. 1967. № 9. С. 20.
10. Придатко Т. Декоративне мистецтво на ювілейній виставці // Образотворче мистецтво. 1975. № 3. С. 18.
11. Придатко Т. Декоративный почерк Зиновия Флинты // Декоративное искусство СССР. 1978. № 6. С. 12.
12. Томчук І. Льв'яни на московських виставках 1968 року // Збірник матеріалів X наукової конференції АДПДМ. Львів, 1969.
13. Романова Л. Международная выставка керамики в Гданьске. Декоративное искусство СССР. 1974. № 2.
14. Романова Л. Международная выставка керамики в Фаэнце (Италия) // Советское декоративное искусство 73/74. Москва: Советский художник, 1975. С. 65.
15. Максименко В. Традиції та новаторство в сучасній львівській кераміці. Громадянське покликання митця: зб. матер. Львів: Вища школа, 1977. С. 37.
16. Мороз А. Нести людям радість // Образотворче мистецтво. 1975. № 4.
17. Мельник А. Розвиваючи традиції // Образотворче мистецтво. 1976. № 2. С. 12–13.
18. Щербак В. Тенденції розвитку декоративно-прикладного мистецтва // Образотворче мистецтво. 1977. № 1.
19. Щербак В. Художні особливості сучасної української майоліки // Українське мистецтвознавство. 1969. Вип. 3.
20. Щербак В. Сучасна українська майоліка. К.: Наукова думка, 1974.
21. Островський Г. Ущільнення часу // Жовтень. 1980. № 12. С. 142.
22. Голубець О. Львівська кераміка. К.: Наукова думка, 1991. С. 51, 59–62.
23. Довідка ЛООНСХУ від 25.05.2011 р. Архів родини З. Флінти.

References

1. Laschuk Yu. Sovremennoe i narodnoe // *Iskusstvo*. 1966. # 2.
2. Lashhuk Yu. Ukrayins'ky'j rozdil vy'stavky` «Keramika SRSR-2» // *Obrazotvorche my'stecztvo*. 1976. # 2.
3. Lashhuk Yu. Keramika. Nary'sy` z istoriyi ukrayins'kogo dekoraty`vno-pry`kladnogo my'stecztva / Red. kol.: Ya. Zapasko (vidp. red.). L`viv: Vy`davny`cztvo L`vivs'kogo universy`tetu, 1969. S. 128–129.
4. Lashhuk Yu. L`vivs`ka keramika: al`bom [vstupna stattya Yu. Lashhuka. uporyadny`k Z Czary`k]. L`viv: Kamenyar, 1970. S. 6.
5. Istoriya ukrayins'kogo my'stecztva: u 6 tomah / Red. kol.: M. P. Bazhan (golov. red.) ta in.; Akademiya nauk URSS, Golovna redakciya Ukrayins`koyi radyans`koyi ency`klopediyi, Insty`tut my'stecztvoznavstva, fol`kloru ta etnografiyi imeni M. T. Ry`l's`kogo. T. 6. Radyans`ke my'stecztvo 1941–1967 rokiv / red.: Yu. Ya. Turchenko (vidpov. red.); B. S. Butny`k-Sivers`ky`j; M. S. Kolomyecz`. 1968. S. 263.
6. Slovny`k xudozhny`kiv Ukrayiny` / Red. kol.: M. P. Bazhan (vidpovid. red.) ta in.; Akademiya nauk URSS, Golovna redakciya Ukrayins`koyi radyans`koyi ency`klopediyi. 1973. S. 239.
7. Ukrayins`ki radyans`ki xudozhny`ky`: Dovidny`k. K.: My'stecztvo, 1972. S. 483.
8. Spravochnik chlenov Soyuzu hudozhnikov SSSR. M.: Sovetskiy hudozhnik, 1973. S. 466.
9. Kum G. U Ivovskih keramistov // *Dekorativnoe iskusstvo SSSR*. 1967. # 9. S. 20.
10. Pry`datko T. Dekoraty`vne my'stecztvo na yuvilejnij vy'stavci // *Obrazotvorche my'stecztvo*. 1975. # 3. S. 18.
11. Pridatko T. Dekorativniy pocherk Zinoviya Flintyi // *Dekorativnoe iskusstvo SSSR*. 1978. # 6. S. 12.
12. Tomchuk I. L`vyany` na moskovs`ky`x vy'stavkax 1968 roku // *Zbirny`k materialiv X naukovoyi konferenciyi LDIPDM*. L`viv, 1969.
13. Romanova L. Mezhdunarodnaya vystavka keramiki v Gdanske. *Dekorativnoe iskusstvo SSSR*. 1974. # 2.
14. Romanova L. Mezhdunarodnaya vystavka keramiki v Faentse (Italiya) // *Sovetskoe dekorativnoe iskusstvo 73/74*. Moskva: Sovetskiy hudozhnik, 1975. S. 65.
15. Maksy`menko V. Trady`ciyi ta novatorstvo v suchasnij l`vivs`kij keramici. *Gromadyans`ke pokly`kanna my`tcya: zb. mater*. L`viv: Vy`shha shkola, 1977. S. 37.
16. Moroz A. Nesty`lyudyam radist` // *Obrazotvorche my'stecztvo*. 1975. # 4.
17. Mel`ny`k A. Rozvy`vayuchy` trady`ciyi // *Obrazotvorche my'stecztvo*. 1976. # 2. S. 12–13.
18. Shherbak V. Tendenciyi rozvy`tku dekoraty`vno-pry`kladnogo my'stecztva // *Obrazotvorche my'stecztvo*. 1977. # 1.
19. Shherbak V. Xudozhni osoby`vosti suchasnoyi ukrayins`koyi majoliky` // *Ukrayins`ke my'stecztvoznavstvo*. 1969. Vy`p. 3.
20. Shherbak V. Cuchasna ukrayins`ka majolika. K.: Naukova Dumka, 1974.
21. Ostrovs`ky`j G. Ushhil`nennya chasu // *Zhovten`*. 1980. # 12. S. 142.
22. Golubecz` O. L`vivs`ka keramika. K.: Naukova dumka, 1991. S. 51, 59–62.
23. Dovidka LOONXSU vid 25.05.2011 r. Arxiv rody`ny` Z. Flinty`.

Matkowska I. Zenoviy Flinta's artistic ceramics of 1960–80s:

Stages of development of the author's creative manner and influence of artist's painting on his artistic ceramics

Abstract. The works of Zenovia Flint, an outstanding artist, teacher and nonconformist ceramist, who embodied in his ceramic works of the 1960s and 1980s his own picturesque informal searches and philosophical images-allegories in the author's manner, are analyzed. For the first time, the systematization of directions and stages of formation of Z. Flint's authorial style in the field of artistic ceramics was performed, as well as an art analysis of the influence of the artist's painting on his ceramics.

Keywords: Zenovij Flinta, fine arts, artistic ceramics, decorative plates, layers, tiles, Lviv, 1960–80s, allegorical works, own author's style.